

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Spolujízda jako alternativa k tradičním způsobům dojížděky na příkladu vysokoškolských studentů cestujících z Písecka do Prahy

Autor práce: Vlastimil Kozák

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Úvodní část práce je dobře strukturovaná. Autor na jejím konci pokládá jasné a realistické výzkumné otázky. První tři jsou však asi až příliš triviální, navíc není příliš zřejmý rozdíl mezi otázkami 2 a 3 (1) *Co je spolujízda?*; 2) *Jaké jsou její druhy?*; 3) *Jakým způsobem je spolujízdu možné rozdělit?*). Za zajímavější lze tak považovat až cíl poslední, tj. jaké faktory aktéry spolujízdy ovlivňují.

Práce s literaturou

Druhou a nejobsáhlejší část práce tvoří kapitola nazvaná „Teoretický rámec“. Název kapitoly není asi zcela přesný – autor zde nediskutuje žádné svébytnější teorie, z nichž by vycházel, ale zabývá se převážně konceptualizací klíčového pojmu „spolujízda“. Tato konceptualizace je zejména zpočátku až příliš zdlouhavá – jakkoliv je logické, že u tématu, které je v české vědě studováno jen minimálně, chtěl autor nejprve jasně vymezit pojmy, domnívám se, že některé pasáže (zejm. různé definice a členění spolujízdy) mohly být podstatně kratší, některé věty lze označit až za banální – např. *„Spekulativně se sdílení jízdy pravděpodobně datuje do doby produkce prvních automobilů“* (str. 9) či *že spolujízda je „krátkodobé nebo dlouhodobé rozhodnutí řidiče a pasažérů na sdílení dojížděky“* (str. 17).

Ušetřený prostor pak mohl být věnován podkapitole 2.6 o motivacích a bariérách spojených se spolujízdou – tato část se zdá být nejzajímavější, mohla by být proto i delší. Na některých místech by zde mohla být literatura více diskutována – nejen říci, že různým autorům vyšel vliv různých faktorů různě, ale též zkusit se zamyslet, proč. Někde se to autorovi dařilo (např. faktor pohodlí), jinde již nikoliv (environmentální faktory).

Jednoznačnou předností kapitoly i celé práce je, že autor čerpá z poměrně velkého množství literatury, které přitom často pocházejí z relevantně působících zahraničních zdrojů.

Metodika práce

Empirická část práce je založena na anketě mezi studenty, kteří využívají spolujízdu pro dojížděku z Písecka do Prahy. Zacílení výzkumu na jediný region a jedinou skupinu se zdá být ku prospěchu, autor tak eliminoval některé faktory, které by jinak mohly výsledky ovlivňovat. Správné je označení výzkumu jako ankety a rezignace na složitější analyzování dat – ta opravdu nejsou vzhledem ke zvolené metodice reprezentativní a výsledky mají spíše indikativní povahu, čehož si je autor vědom. Byl by obsah ankety v práci představen, vhodnější by bylo celý dotazník přiložit do přílohy.

Analytická část práce

Analytická část vhodně začíná stručným, ale výstižným popisem zájmového území správně zacíleným na jeho geodopravní polohu. Přínosem by zde však rozhodně byla mapa s vyznačením hlavních dopravních tras a linek i obcí bydliště jednotlivých respondentů.

Zbytek části je přímočarý, autor diskutuje odpovědi na jednotlivé otázky a znázorňuje je v grafech – někde jsou grafy až zbytečné s minimální informační hodnotou, případně by někdy (zejm. u vztahů dvou proměnných) byly výstižnější tabulky. Kladem rozhodně je, že se jedná skutečně o diskusi, tedy autor se snaží svá zjištění vysvětlit i konfrontovat s literaturou.

Klíčová témata *motivace* a *bariéry* bych doporučoval studovat zcela odděleně pro řidiče a spolujezdce, jelikož se obojí pro obě skupiny zcela zásadně odlišuje. Též by bylo vhodnější sledovat více důvodů než jeden hlavní, neboť výsledné rozhodnutí o dojížděce bývá dáno kombinací více faktorů. Například by bylo možné nechat respondenty uvést u každého faktoru na Likertově škále, jak moc je relevantní či důležitý, popřípadě mezi jednotlivé motivace respektive bariéry nechat respondenty rozdělit určitý počet bodů.

Závěry práce

Závěr je bohužel jednoznačně nejslabší částí této práce. Sporná je již první věta, kde autor tvrdí, že je spolujízda „*téma široké a těžko uchopitelné*“ – již z dřívějších pasáží se zdálo, že má autor tendence složitost tématu lehce přeceňovat, přestože se lze domnívat, že řada jiných témat v geografii je mnohem komplexnější. Jinak je závěr založen na zopakování hlavních informací z předešlých částí textu bez jakéhokoliv napojení na literaturu. Žel se však jedná nikoliv o vyvrcholení celé práce, ale naopak o zcela odbytý text, jenž je navíc vinou mizerné stylistiky obtížně čitelný.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Z formálního i citačního hlediska je práce velmi nadprůměrná a obsahuje jen několik dílčích chyb – obrázek 2 by měl být vyexportován ve výrazně lepším rozlišení, symbol „%“ by neměl autorovi ujíždět na nový řádek a u převzatých citací (podkapitola 2.6) by mělo být uvedeno, z jaké stránky je citováno. Stylistika práce je poměrně slušná, byť se s přibývajícimi stránkami postupně horší; dvě tvrzení nedávají příliš logiku (viz otázky k obhajobě). Samostatnou kapitolou zde je již zmíněný nepovedený závěr. Autor se bohužel též občas dopouští gramatických chyb, naopak překlepů se dokázal vyvarovat.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Práce je vhodně strukturovaná a konzistentní, empirická část je provázaná s dosavadní literaturou, jíž autor nastudoval solidní množství. Autor si však při tvorbě práce nerozvrhl síly ideálně, když příliš pozornosti věnoval spíše banálním a méně zajímavým záležitostem a o to méně prostoru pak mohl věnovat samotné empirické analýze. Její přínos tak je omezen; autor si nicméně je těchto omezení velmi dobře vědom a v rámci možností zvládl empirickou část slušně. Práce tak přináší některé zajímavé poznatky, byť je nelze (v souladu s doporučeními autora) příliš přeceňovat. Práci bohužel uškodilo, že byla alespoň podle některých indicií dokončována na poslední chvíli – proběhlo-li samotné anketní šetření až v dubnu (tj. dva týdny před odevzdáním), zbylo autorovi minimum času na jeho zpracování, což se nejvíce projevilo ve velmi chabém závěru. Ten se tak stal jediným zásadním nedostatkem práce, která je ale jinak poměrně solidní a mohu ji tak doporučit k obhajobě.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

- 1) Mohl byste vysvětlit dvě části Vašeho textu, které působí nelogickým dojmem?
 - a. str. 21: „*Buliung a kol. (2009) však předpokládá, že přístup k internetu a jeho využívání by nemělo mít rozhodující vliv na úspěšnost online služeb.*“ – jak může být úspěch online služeb nezávislý na přístupu k internetu?
 - b. str. 37: „*Mezi těmi, kteří do Prahy řídí vždy nebo občas, jezdí v automobilu samo 58 % studentů. To opět dokládá, že podstatná část studentů by do Prahy neřídila, pokud by nebyla možnost spolujízdy.*“ – neznamená to naopak, že většina respondentů by naopak sama řídila?
- 2) Píšete, že anketní šetření nebylo patrně dobře zvolenou metodou – jakou metodu byste tedy volil, chtěl-li byste na výzkum navázat?

Datum:

22. 5. 2017

Autor posudku:

Jiří Hasman

Podpis: